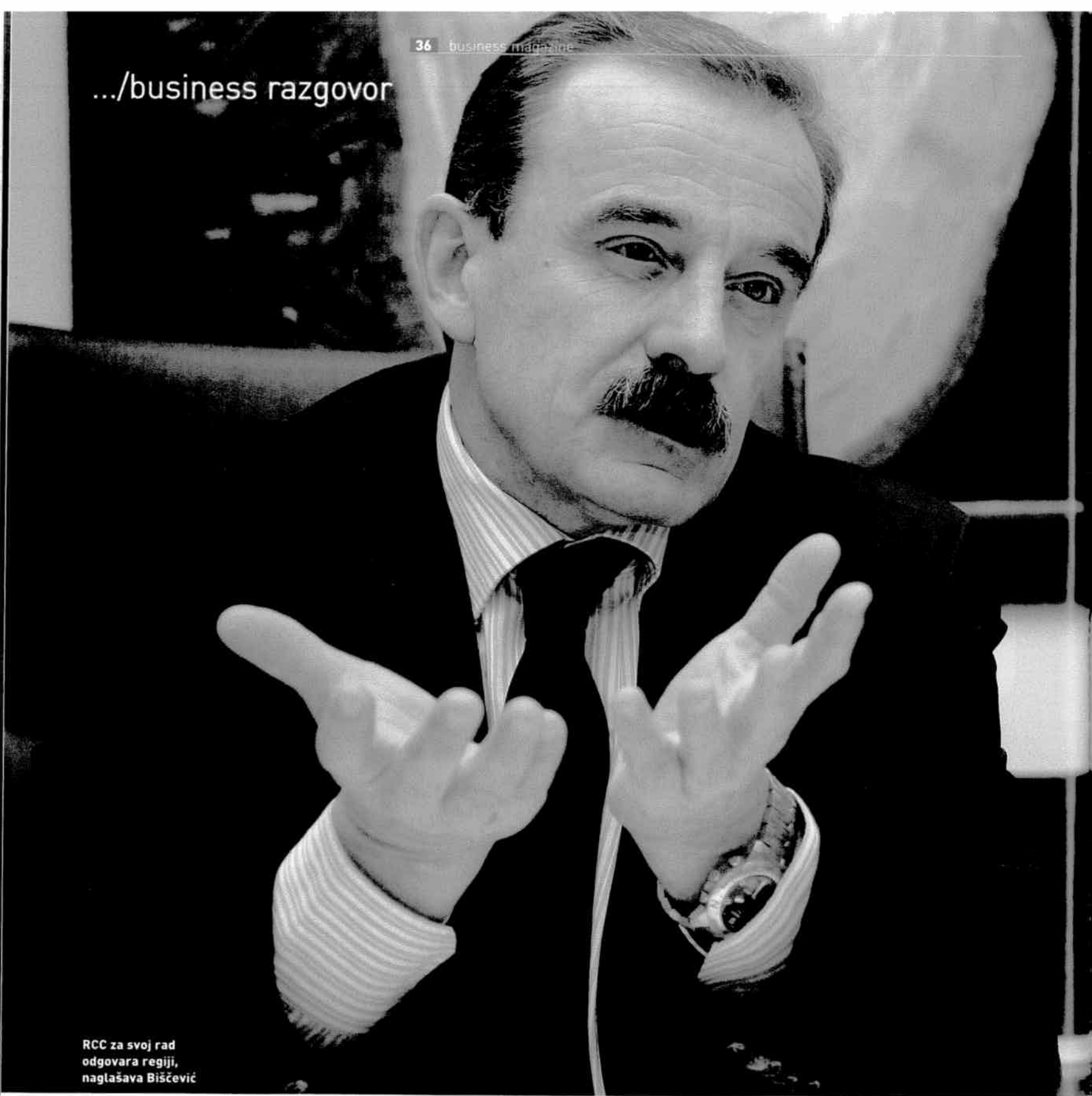


.../business razgovor



RCC za svoj rad  
odgovara regiji,  
naglašava Bišćević

---

Kada je prije skoro tri godine *Vijeće za regionalnu saradnju – RCC* zamijenilo *Pakt stabilnosti* za jugoistočnu Evropu, fokus djelovanja bio je na dugoročnom razvoju i stabilnosti u regionu. U novu fazu aktivnosti djelovanja *RCC* ulazi sa veoma ambicioznim planovima, usmjerenim prije svega na regionalne razvojne projekte za koje već postoji interes evropskih finansijskih institucija, o čemu govori **Hido Bišćević**, generalni sekretar *RCC*. Razgovarala **Almasa Bajrić**

---

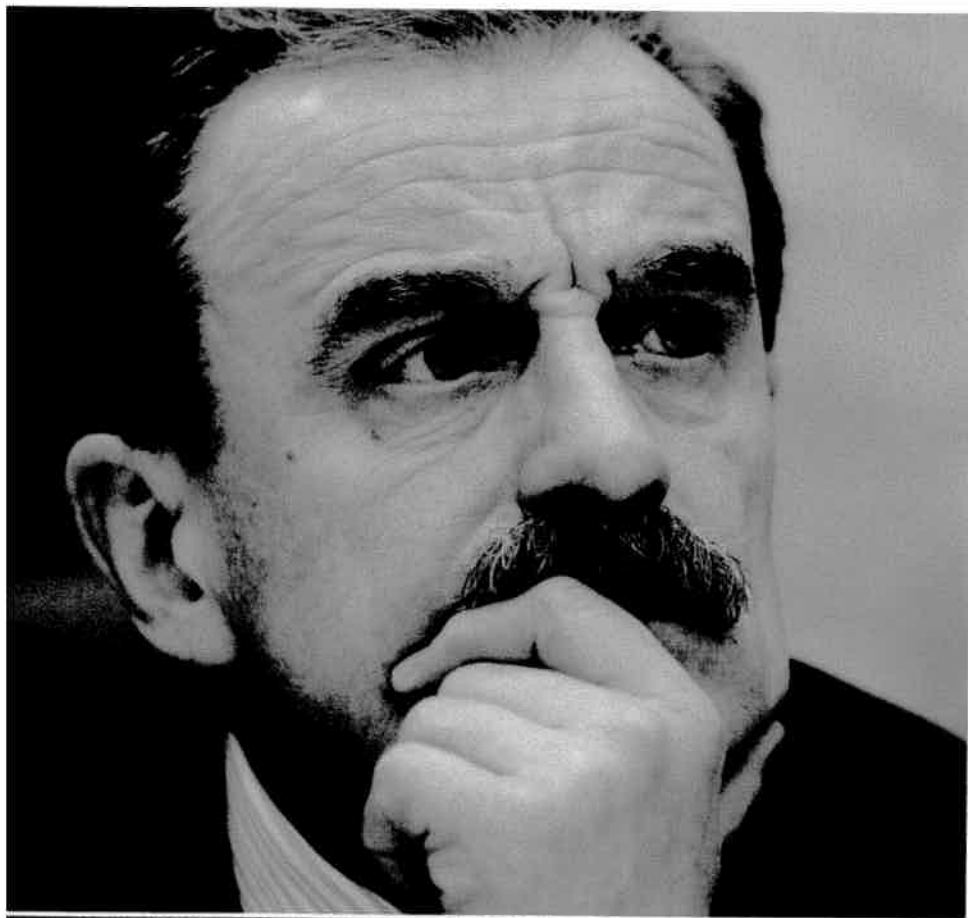
# Regionalni pristup obnovi i razvitku zapadnog Balkana

**V**ijeće za regionalnu saradnju – RCC zamijenilo je prije nešto manje od tri godine *Pakt stabilnosti za jugoistočnu Evropu*. Prioritet u radu RCC je regionalna saradnja i podrška evropskim i evroatlantskim integracijama u jugoistočnoj Evropi. Osnovni cilj u radu RCC je dugoročni razvoj i stabilnost u regionu. U kojoj mjeri je RCC uspio realizirati zacrtane ciljeve u protekle tri godine, koje su to nove regionalne inicijative i projekti, naročito u segmentu ekonomije koje inicira RCC, govori Hido Bišćević, generalni sekretar *Vijeća za regionalnu saradnju*.

**BM:** Kako ocjenjujete rad RCC od njegovog formiranja prije tri godine do danas?

**BIŠĆEVIĆ:** Ako bismo mogli zaokružiti proces našeg djelovanja u protekle skoro tri godine, podijelio bih ga u tri etape. Prva etapa bilo je uspostavljanje *Sekretarijata* i nastavak određenih ranije započetih aktivnosti. U tom segmentu najvažnija je bila činjenica da smo morali profilirati RCC kao jednu novu organizaciju u regiji na temeljima *Pakta stabilnosti*, ali u potpunom drugom okruženju. U smislu da mi za svoj rad odgovaramo regiji, dok je *Pakt stabilnosti* odgovarao Briselu. *Pakt stabilnosti* nije imao nikakvih izravnih veza sa institucijama u jugoistočnoj Evropi, dok smo mi jedinstvena organizacija kakve u povijesti ovih prostora zapravo nikada i nije bilo. Prva smo organizacija koja djeluje na osnovu suradnje država u regiji, a ne kroz faktor dominacije međunarodne zajednice. Uspostavljanje jednog takvog tijela je bilo vrlo složeno, prije svega zbog političkih okolnosti u regiji, koje su u vrijeme uspostavljanja RCC bile mnogo složenije nego danas. Bilo je mnogo otvo-

## .../business razgovor



## CEFTA je odličan projekat

**BM:** U oblasti ekonomske saradnje zemalja regiona neki projekti, poput *CEFTA*, uspješno funkcioniraju, iako se čini da svaka članica ima prigovore na taj projekat. Koliko regionalni projekti poput *CEFTA* mogu unaprijediti regionalnu saradnju?

**BIŠČEVIĆ:** Točno je da unutar *CEFTA* ima problema, ali je isto tako točno da, na kraju, najveće stope razmjene članice *CEFTA* imaju upravo sa zemljama članicama *CEFTA*. Upravo zbog toga je *CEFTA* odličan projekat. Ono što je najveći problem funkcioniranja *CEFTA*, jeste politička klima između Beograda i Prištine, koja pomalo koči ovu organizaciju. Moram reći da je *RCC* jedina organizacija u čijem radu sudjeluju predstavnici i Beograda i Prištine, što je vrijedno postignuće.

gih pitanja koja su opterećivala odnose unutar regije, kao i činjenica da regionalna suradnja nije imala takav utjecaj kao suradnja sa međunarodnim institucijama.

**BM:** Šta se promijenilo u regionalnoj saradnji u protekle tri godine?

**BIŠČEVIĆ:** Prije tri godine smo imali nešto drugačiju sliku veza između zemalja zapadnog Balkana i Evropske unije. Zemlje nisu bile spremne za otvaranje jednih prema drugima, zbog raznih pitanja prošlosti. Drugi aspekt našeg djelovanja bio je okrenut uključivanju ključnih prioriteta i detektiranju najslabijih karika u ekonomskoj situaciji regije. Da bismo onda zajedno sa vladama i EU počeli određivati projekte i inicijative, a tada smo ušli u treću fazu, a to je faza početka primjene radnog programa *RCC* za 2011.- 2013. godine. Tu sada dolazi ona faza kada *RCC* želi i treba osigurati suradnju zemalja na konkretnim projektima, radi nadoknađivanja ekonomskog zaostatka ove regije za ostatkom Europe.

**BM:** *RCC* je kao ključne oblasti regionalne saradnje akcentirao: privredni i društveni razvoj, infrastruktura i energija, pravosuđe i unutrašnji poslovi, saradnja u oblasti bezbjednosti, izgradnja ljudskih resursa i parlamentarna



renih pitanja koja su utjecala na spremnost zemalja regije za regionalnu suradnju. Opća politička klima je bila složena i opterećena stanjem oko Kosova i neizvjesnostima vezanim za rješavanje tog pitanja. Bilo je i dru-

saradnja. Da li je i u kojoj mjeri napravljen napredak u ovim oblastima?

**BIŠČEVIĆ:** Postoje prioritetna područja poput suradnje u ekonomiji, pra-

vosuđu, sigurnost i tu postoji cijeli niz projekata. Njihova je svrha funkcionalno ojačati suradnju u prostoru koji je politički fragmentiran zbog problema ove regije. Naglašavam ekonomsku suradnju kako bi se izbjegle konotacije da je regionalna suradnja izgradnja neke bivše države. Primjer za pohvalu jeste suradnja sa avio prijevoznicima regije. Izuzetno važna inicijativa i projekt jeste suradnja sveučilišta u regiji, što će dovesti do razmjene studenata. Ove smo godine zajedno sa *Europskom unijom radiotelevizija (EBU)* i javnim radiotelevizijama u regiji dogovorili suradnju koja je prošli mjesec rezultirala osnivanjem udruženja javnih radiotelevizijskih emitera u regionu, a to je projekat koji je značajan ne samo za TV kuće na ovim prostorima, nego će sigurno utjecati i na društvene odnose u ovom dijelu Europe. Dogovoreno je npr. da se ide u zajedničku nabavku TV opreme, kako bi se smanjili troškovi. Također, podsjećam da posljednji izvještaj *EK* o stanju u ovom dijelu Europe naglašava potrebu borbe protiv korupcije i kriminala. Već radimo na oblikovanju jednog projekta s tim ciljem, kao zajedničkog projekta zemalja regije, a posebno je bitno da su se zemlje regije okupile oko istih principa. To je cijeli niz projekata na kojima se radi, a radimo i na preuzimanju regionalnih inicijativa koje su prethodno bile u rukama međunarodnih organizacija.

**BM: Koje projekte i inicijative preuzimate od međunarodnih organizacija?**

**BIŠČEVIĆ:** Od *Europske komisije* i *Vijeća Europe* preuzimamo *Ljubljanski proces* za obnovu kulturno-historijskih objekata u jugoistočnoj Europi. Sjedište ove inicijative će biti u Crnoj Gori, a sigurno je da ćemo preuzeti još cijeli niz projekata međunarodne zajednice. Pristupili smo i procesu racionalizacije raznih oblika inicijativa, kojih ima nekoliko desetina u proteklm godinama i koje se nerijetko preklapaju u aktivnostima. Uz podršku naših članica i partnera krenuli smo u taj proces, kako bismo suradnju učinili učinkovitijom.

**BM: Posebno interesantnim čini se preuzimanje *Investicionog komiteta* za jugoistočnu Evropu od *OECD* do kraja iduće godine. Šta konkretno znači preuzimanje *Investicionog komiteta*?**

**BIŠČEVIĆ:** To je proces koji je sada krenuo i moramo ga završiti do kraja sljedeće godine. Ima nekih tehničkih problema u smislu financiranja prijenosa, jer moramo proširiti kapacite.

**„U zadnjem izvještaju Europske komisije navodi se da su potrebne velike investicije za transport i infrastrukturu, a upravo u projekte iz te oblasti Europska komisija želi uložiti inicijalna sredstva. Moguće je animirati oko 6,6 milijardi eura kao inicijalni kapital kroz banke koje su potpisale da su spremne na taj korak“**

tete. Osnovna zadaća *Komiteta* je da o investicijama u regiji odlučuje sama regija. To neće biti više isključivo mjesto za odlučivanje u Parizu ili negdje drugdje, nego će se u regiji dogovarati oko nastupa na tržištima. Uvjereni smo da u cijelom nizu sektora ovaj dio Europe ima jake potencijale, zbog položaja, transporta i svega ostalog. To su ogromni potencijali i treba na političkom planu prepoznati ove kvalitete u zemljama regije, kako bi se išlo u nove projekte koji bi bili najbolji odgovor na krizu u kojoj se regija realno nalazi. Prije dvije ili tri godine naša regija je investicijski bila najdinamičnija u Europi, dok sada gotovo sve zemlje prolaze kroz teško stanje. Neke zemlje su već koristile međunarodne fondove za pokriće dugova i krpljenje proračuna. Radi se o krizi koja ima složene i opasne posljedice, s obzirom na nezaposlenost i zaduženost, neriješena politička pitanja. Zato mi se čini da regija u ovom trenutku treba iskoristiti krizni udar i osmišljavati regionalni pristup obnovi i razvitku. Ako bismo uspjeli jačati i širiti svijest o suradnji u borbi protiv krize i osmisliti zajedničke projekte, iskoristiti prirodne resurse, onda se to može pokazati najboljim odgovorom na krizu. Kriza je došla kada je regija tek počela izlaziti iz poratne zone, tako da sada treba iskoristiti krizu i nastojati okupiti zemlje regiona oko velikih projekata, što bi na kraju dovelo do velikih europskih investicija na ovim prostorima. Ako EU ima interesa da se tržišno povezuje sa prostorima Turske i Srednjeg istoka, naša regija se čini kao logična veza za te investicije.

**BM: Kome će biti predstavljeni ti regionalni projekti, međunarodnim finansijskim institucijama, fondovima, privatnim investitorima...?**

**BIŠČEVIĆ:** Sasvim sigurno da nije dan od velikih projekata ne može biti financiran samo od vlada, privatnog kapitala ili stranih organizacija, nego to mora biti kombinacija svih tih faktora. U zadnjem izvještaju *Europ-*

*ske komisije* navodi se da su potrebne velike investicije za transport i infrastrukturu, a upravo u projekte iz te oblasti *Europska komisija* želi uložiti inicijalna sredstva. Moguće je animirati oko 6,6 milijardi eura kao inicijalni kapital kroz banke koje su potpisale da su spremne na taj korak. Izvještaj *Komisije* spominje i potrebu animiranja javno-privatnog partnerstva, dok je četvrti stub učešće vlada u tim projektima. Bez *new deal* projekta, koji bi omogućio napredak, teško se može očekivati neki drugi način izlaska iz ove krize. Nama se može dogoditi paradoksalna situacija da u kraćem ili dužem roku dio ove regije bude vezan i uđe u EU, a da mi ostane infrastruktura van EU. Letimo u Brisel avionima, a ne možete doći cestom od Budimpešte do Sarajeva. Vertikalni koridori i cestovna povezanost je ključni dio za razvoj ekonomije. Nema šanse da će neki investitor doći u BiH, ako i dalje BiH ostane na 47 kilometara modernog europskog autoputa.

**BM: Prošle godine mnogo se govorilo o formiranju regionalne investicijske banke. Šta je sa tom inicijativom?**

**BIŠČEVIĆ:** Različita su stanovišta oko toga, a inicijativa jeste potekla iz BiH. Prošla je stručni filter sličnih banaka, ali nije naišla na osobito pozitivno mišljenje u europskim finansijskim krugovima, jer se nije mogao razlučiti jasan odnos sa ostalim institucijama. Ideja je još uvijek u igri, ali za sad nema jasnog stava svih zemalja regije. EU i europske finansijske institucije posluju po pravilima koja su već uspostavljena ranije i koja se vrlo teško mijenjaju i prilagođavaju nekim novim idejama. Mislim da možemo vrlo dobro iskoristiti i postojeće europske finansijske institucije. Ono što nedostaje, jeste veća inicijativa zemalja, a tu je i tromost nacionalnih administracija. Čudno mi se čini da administracije funkcioniraju u rutinskom ritmu, a vremena oko nas nikako nisu takva. **B**